

Стеців М.Р., аспірант

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

м. Ужгород, Україна

АГРОТУРИЗМ ЯК ВАГОМА СКЛАДОВА РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ ЗАКАРПАТТЯ

Нині значно актуалізується увага до розвитку аграрної сфери, зокрема до агротуризму як перспективного виду економічної діяльності в межах територіальної системи. Однак його результативність залежить від багатьох чинників, безпосередньо пов'язаних з негативними тенденціями: посиленням цінових диспропорцій, проблемами з постійними каналами збуту продукції, оновленням інформаційно-технологічної бази, управлінським забезпеченням процесу діяльності. Зазначене зумовлює необхідність пошуку нових, інноваційних та нетипових стимуляторів підвищення рівня розвитку агротуризму. Активізація цього процесу сприятиме зниженню рівня безробіття, передусім сільських мешканців, збільшенню частки середнього та малого бізнесу, актуалізує розширення виробництва продукції автентичного спрямування тощо.

Наукові підходи до тлумачення поняття «агротуризм» розглядають його як різновид туризму, метою якого є відпочинок у сільських населених пунктах, де туристи частково ведуть сільський спосіб життя, вивчають культуру та місцеві звичаї, беруть участь у сільських роботах [3]. Такий відпочинок зародився наприкінці ХХ ст. у Великобританії та США і, згідно з даними ВТО, вважається суттєвим, динамічно зростаючим сектором туристичного господарства. В країнах Європейського Союзу за його допомогою активно піднімають та розвивають сільську місцевість. Це вагомий важіль, ефективне застосування якого здатне значно підвищувати рентабельність туристичної сфери і водночас розвивати сільські території. На сучасному етапі, країнами-лідерами аграрного туризму в Європі є Франція, Іспанія, Італія, Німеччина та Австрія. Розвиток сіл за допомогою агротуризму в цих країнах переріс у повноцінну галузь міжнародної економічної спеціалізації, а місцеве населення вбачає у ньому основний вид підприємницької зайнятості. Яскравим підтвердженням цієї тези є те, що, за мінімальними підрахунками, Італія щорічно отримує 350 млн. доларів прибутку від сільського туризму [5].

Дослідження засвідчують, що нині в Закарпатській області цілеспрямовано розширюється сфера зеленого туризму, особливо сільського й аграрного, а також надання етнотрадиційних, автентичних туристичних продуктів і послуг. Така динаміка закономірна, оскільки майже кожен населений пункт, передусім у сільській місцевості, має власні традиції і продукує унікальні продукти, задля популяризації яких у регіоні часто проводять різноманітні фестивалі та масові дійства (до прикладу, традиційні фестивалі червоного і білого вина, фестиваль різників, «Берлібаський банош», фестиваль голубців, фольклору «На Синевир трембіти кличуть», «Добронська паприка», свято «Проводи отар на полонину», «Гуцульська бринза», «Варіння леквару», фестиваль вина «Закарпатське божоле» та низку інших святкових фестивалів).

З метою актуалізації і підвищення конкурентних переваг суб'єктів господарювання у сфері аграрного туризму та підвищення конкурентоспроможності місцевого туристичного продукту необхідним вбачається запровадження нормативних вимог до основних параметрів якості, які потребують гармонізації відповідно до європейських стандартів. Забезпечення сталого розвитку аграрного туризму та підвищення конкурентоспроможності туристичних підприємств спрямовано на [2, с. 12–14]:

- 1) подолання негативних тенденцій у сфері туризму та діяльності курортів;
- 2) підвищення якості життя населення, забезпечення доступності туристичних ресурсів для ширшої аудиторії споживачів;
- 3) збереження унікальних природних та культурних ресурсів;
- 4) посилення позитивного туристичного іміджу країни на міжнародному туристичному ринку;
- 5) збільшення в'їзного туристичного потоку;
- 6) прискорення темпів розвитку, збільшення частки очікуваних доходів від аграрного туризму у бюджетах;
- 7) зменшення наявних регіональних соціально-економічних диспаритетів, посилення «прозорості» туристичної діяльності.

Аграрний туризм, як один з найпоширеніших видів екологічного туризму, перебуває у прямій залежності від зовнішніх чинників, серед яких найвпливовішими можна вважати екологічний добробут, стан природного середовища, кліматичні особливості, технологічний вплив, техногенні зміни в навколишньому середовищі тощо [1]. Відповідно актуалізується проблематика використання системи екологічного менеджменту в туристичній сфері. Така діяльність включає розроблення та застосування механізмів підтримки зусиль зі

зменшення забруднення, вдосконалення сертифікації та маркування [4, с. 18–20].

Отже, популяризація сільського, зокрема аграрного туризму, є позитивною тенденцією у розвитку туристичної та аграрної сфер господарювання країни та її регіонів. Ефективна діяльність і розвиток підприємств аграрного туризму в Закарпатті – потенційно важливі та ключові для регіону, який є відомим рекреаційним центром, адже дає змогу жителям сільської місцевості бути залученими до вирішення власних фінансових проблем, популяризації краю, сприяє зменшенню міграційного потоку. При цьому важливо зазначити й те, що розвиток екологічного туризму спонукає до збереження культурних особливостей краю і зумовлює потребу посилення ролі природоохоронної діяльності, що надзвичайно актуально в умовах урбанізації і стрімких технологічних змін.

Список бібліографічних посилань

1. Габа М. І. Чинники впливу на діяльність підприємств сільського зеленого туризму Карпатського регіону // Актуальні проблеми економіки. 2013. № 1. С. 88-92.
2. Градінарова О.О. Рефлексивне управління конкурентоспроможністю туристичних підприємств : дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.04 Донецький Нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. Донецьк, 2009. 20 с.
3. Кляп М.П., Шандор Ф.Ф. Сучасні різновиди туризму : навч. посіб. К. Знання, 2011. 334 с.
4. Коваленко Ю.О. Формування конкурентоспроможного ринку міжнародних туристичних послуг в Україні : дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.05.01. Київський нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К, 2006. 20 с.
5. Оппельд Л. І. Міжнародний досвід зеленого туризму в Україні: проблеми та перспективи : Електрон. Журнал // Ефективна економіка. 2014. №1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2667#>